

Bijlage: verhouding tussen keuzebegeleiding en advies over keuzes

De AFM krijgt regelmatig vragen die zien op advies aan deelnemers. Wat is de verhouding tussen informeren, keuzebegeleiding en advies? Mogen pensioenfondsen adviseren? En zo ja, waarover? Waar moet advies aan voldoen? In deze bijlage gaat de AFM in op deze vraagstukken.

Verhouding tussen informeren, keuzebegeleiding en advies

Kort gesteld is er sprake van adviseren in de zin van de Wft bij een persoonlijke aanbeveling aan een (potentiële) klant, over een voor hem nieuw af te sluiten financieel product van een specifieke aanbieder. Er is sprake van informeren wanneer één of meerdere van de genoemde criteria niet van toepassing zijn (zoals 'persoonlijk' of 'nieuw financieel product'). Voor een uitwerking van deze definities verwijzen we naar de [interpretatie informeren en adviseren](#) van de AFM.

In de toelichting bij de Wtp wordt beschreven dat keuzebegeleiding zich bevindt 'tussen informatie en advies'. Dit wil zeggen dat keuzebegeleiding verder gaat dan het verschaffen van informatie, maar dat de norm geen verplichting tot adviseren inhoudt. Een advies over keuzes kan wel onderdeel zijn van keuzebegeleiding door de pensioenuitvoerder, maar het is met uitzondering van advies bij beleggingsvrijheid niet verplicht.

Pensioenfondsen en advies

Pensioenfondsen zijn, in tegenstelling tot verzekeraars en PPI, gebonden aan de wettelijke taakafbakeningsregels. Dit houdt onder meer in dat pensioenfondsen geen nevenactiviteiten, waaronder het geven van Wft-advies, mogen verrichten. In de Memorie van Toelichting bij de Wtp wordt verduidelijkt dat een pensioenfonds wel mag adviseren over keuzes die voortvloeien uit de pensioenregeling zelf of uit de pensioenregelgeving, maar geen productgerelateerd advies (zogenoemde Wft-advies) mag geven.

Onderscheid tussen Wft-advies en advies over keuzes

De wetgever maakt onderscheid tussen enerzijds 'Wft-advies' en anderzijds 'advies over keuzes'. Onder Wft-advies wordt zoals voornoemd verstaan een persoonlijke aanbeveling aan een (potentiële) klant, over een voor hem nieuw af te sluiten financieel product van een specifieke aanbieder. Bij advies over keuzes geeft de pensioenuitvoerder de deelnemer een concrete aanbeveling over een keuzemogelijkheid of combinatie aan keuzes die mogelijk zijn binnen een specifieke pensioenregeling of binnen de pensioenregelgeving.

Voorbeelden onderscheid Wft-advies en advies over keuzes

Hierna volgt een aantal voorbeelden ter verduidelijking van de verschillen tussen Wft-advies en advies over keuzes. Met dezes voorbeelden wil de AFM duidelijk maken dat er voor pensioenfondsen voldoende ruimte is om advies over keuzes te geven.

Voorbeeld 1: advies over individuele waardeoverdracht

Wanneer iemand start bij een nieuwe werkgever en daar pensioen gaat opbouwen heeft hij veelal de keuze om een verzoek tot individuele waardeoverdracht te doen, indien hij eerder elders pensioenaanspraken heeft opgebouwd. De keuze om een verzoek tot individuele waardeoverdracht te doen vloeit voort uit de pensioenregelgeving, dus het pensioenfonds mag hierover adviseren.

Voorbeeld 2: advies over keuze uitkeringshoogte

Een deelnemer kan rond pensioendatum, indien dit uit de pensioenregeling volgt, kiezen om te variëren in de uitkeringshoogte (hoog-laag of laag-hooguitkering). Een pensioenfonds mag hierover adviseren. Dit betreft namelijk een keuze die voortvloeit uit de pensioenregeling.

Voorbeeld 3: advies over keuze vaste of variabele uitkering, inclusief shoprecht

Een pensioenfonds mag adviseren over de keuze tussen een vaste of variabele uitkering (indien sprake is van de flexibele premieovereenkomst). Dit advies ziet niet alleen op het type uitkering dat het fonds zelf uitvoert, maar ook, voor zover het fonds slechts één variant van de uitkering uitvoert, op de mogelijkheden gebruik te maken van het shoprecht. Dit betreft keuzes die voortvloeien uit een combinatie van de pensioenregeling en de pensioenregelgeving. Een pensioenfonds mag hierin echter niet zover gaan om het uitkeringsproduct X van verzekeraar Y te adviseren wanneer een deelnemer shoprecht heeft. Dan gaat het advies over keuzes over in productgerelateerd Wft-advies. Een pensioenfonds dat alleen een vaste uitkering uitvoert mag een deelnemer in het algemeen dus wel adviseren een variabel product bij een verzekeraar of PPI aan te schaffen.

Voorbeeld 4: het meenemen van elementen buiten de pensioenregeling in het advies over keuzes

Voorbeeld 4a: hypotheek bij bedrag ineens

Een pensioenfonds mag adviseren over het al dan niet opnemen van een bedrag ineens op pensioendatum. Dit is namelijk een keuze die voortvloeit uit de regelgeving. Wanneer een deelnemer aangeeft het bedrag ineens te willen gebruiken voor het aflossen van de hypotheek kan het pensioenfonds de hoogte van de hypotheek meenemen in het advies over de hoogte van het bedrag ineens. Er is hierbij geen risico dat er sprake is van productgerelateerd Wft-advies, omdat er niet geadviseerd wordt om hypotheek A bij partij B af te sluiten.

Voorbeeld 4b: wijzen op mogelijkheden buiten de pensioenregeling

Wanneer er niet fiscaal maximaal wordt opgebouwd kunnen deelnemers in generieke zin worden gewezen over de mogelijkheden om in de derde pijler pensioen op te bouwen. Hierbij kan het pensioenfonds niet zo ver gaan om een specifiek derdepijlerproduct van een specifieke partij te adviseren. Wel mag een pensioenfonds de deelnemer aanraden om te oriënteren op een derdepijlerbeleggingsproduct. Afhankelijk van de kenmerken van de deelnemer kan een beleggingsproduct geschikter zijn voor de deelnemer dan een spaar- of verzekeringsproduct.

Kwaliteit advies door pensioenuitvoerder

Verzekeraars en PPI's mogen net als pensioenfondsen advies geven over keuzes en, in tegenstelling tot pensioenfondsen, onder bepaalde voorwaarden ook Wft-advies geven. Wft-advies kent bepaalde zorgplicht vereisten, waaronder de geschiktheidstoets uit artikel 4:23 Wft. Het volgende geldt voor alle pensioenuitvoerders (pensioenfondsen, verzekeraars en PPI's).

De Pensioenwet kent aanvullende waarborgen voor specifiek het geven van advies bij beleggingsvrijheid (artikel 52 en 52a Pw). Op basis van deze artikelen moet een pensioenuitvoerder voorafgaand aan het advies informatie inwinnen over de financiële positie, kennis, ervaring, doelstellingen en risicobereidheid van de deelnemer, voor zover de informatie relevant is voor het advies, en hierop het advies baseren.

Ook bij advies over andere keuzes is het van belang dat de pensioenuitvoerder nagaat of hij over voldoende informatie beschikt om de deelnemer op zorgvuldige wijze te kunnen adviseren. Wanneer dit niet het geval is kan de pensioenuitvoerder ervoor kiezen om de benodigde informatie alsnog op te vragen. Ondanks dat het geen wettelijke verplichting is, raadt de AFM aan dat pensioenuitvoerders hierbij ook de financiële positie, kennis, ervaring, doelstellingen en risicobereidheid van de deelnemer, voor zover de informatie relevant is, meenemen in het advies. Een alternatief kan zijn dat de situatie van de deelnemer dermate complex is, dat deze zich niet leent voor een advies door de pensioenuitvoerder. De pensioenuitvoerder kan de deelnemer dan doorverwijzen naar een financieel adviseur.

Advies aan werkgever

Naast het advies aan de deelnemer binnen de pensioenregeling is er Wft-advisering over tweedepijlerpensioenproducten door de pensioenadviseur aan werkgevers. Dit valt buiten de norm keuzebegeleiding; keuzebegeleiding richt zich immers op de deelnemer. Voor advisering aan werkgevers verwijst de AFM naar de Leidraad tweedepijler pensioenadvies.

Autoriteit Financiële Markten

Postbus 11723 | 1001 GS Amsterdam

Telefoon

020 797 2000

www.afm.nl

Dataclassificatie

AFM - Publiek

Follow us: →

De AFM maakt zich sterk voor eerlijke en transparante financiële markten.

Als onafhankelijke gedragstoezichthouder dragen wij bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland.

De tekst van deze publicatie is met zorg samengesteld en is informatief van aard. U kunt er geen rechten aan ontleen. Door veranderende wet- en regelgeving op nationaal en internationaal niveau is het mogelijk dat de tekst niet actueel is op het moment dat u deze leest. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is niet aansprakelijk voor de eventuele gevolgen – bijvoorbeeld geleden verlies of gederfde winst – ontstaan door of in verband met acties ondernomen naar aanleiding van deze tekst.

© Copyright AFM 2022